

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **L. E.**, zast. Mgr. Ing. Lukášem Prudilem, Ph.D., advokátem, se sídlem v Brně, Bašty 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 10. 2004, č. j. 14 Az 148/2004 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 1. 2004, č. j. OAM-1450/VL-10-P17-2003, nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a podle § 14 zákona č. 325/199 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto o tom, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že žadatel z vlasti vycestoval za prací. O udělení azylu požádal proto, neboť v České republice po ztrátě zaměstnání se ocitl v tíživé sociální situaci. Správní orgán konstatoval, že žadatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, či se jiným způsobem politicky angažoval. Uvedl dále, že nebylo prokázáno ani to, že by byl žalobce pronásledován ve své vlasti z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité

sociální skupině či pro své politické přesvědčení ve smyslu zákona o azylu, nebo že by mu takové nebezpečí hrozilo v případě návratu do vlasti. Dospěl k závěru, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Po posouzení osobní situace žalobce a poměru zemi původu, nezjistil správní orgán ani důvody pro udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Žalovaný rovněž dospěl k závěru, že žalobce nenáleží k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, když vysvětlil pojem překážek vycestování ve smyslu citovaného ustanovení a vycházel především ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Mongolsku za rok 2002, z března 2003, informace MZV ČR ze dne 31. 1. 2001 a aktuální informace z databáze ČTK.

V podané žalobě uvedl žalobce, že rozhodnutí správního orgánu napadá v celém jeho rozsahu. Namítal, že správní orgán na podkladě shromážděných důkazů nesprávně posoudil skutkový stav věci a na základě toho vydal rozhodnutí, které považuje s ohledem na příslušná ustanovení zákona o azylu za nesprávné. Namítal dále, že svou vlast musel opustit v důsledku mimořádně tíživých životních okolností a s vědomím bezvýchodnosti své situace. Vyslovil názor, že důvody, pro něž požádal o azyl, neodpovídají zcela přesně podmínkám stanoveným pro udělení azylu v § 12 zákona o azylu. Žádal proto soud, aby posoudil možnost udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, a to s ohledem na jeho tíživou životní situaci. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem č. j. 14 Az 148/2004 – 19 ze dne 15. 10. 2004, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu. Konstatoval, že i podle jeho názoru je zcela zřejmé, že žalobce nemá důvody k udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) a zákona o azylu, tedy že by byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, a nebo, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání politických názorů a v podstatě ani tyto skutečnosti netvrdí. Uvedl, že správní orgán na základě náležitě zjištěného skutkového stavu a v souladu s ustanovení § 12 zákona o azylu, důvodně a zákonným způsobem rozhodl o neudělení azylu. Konstatoval dále, že žalobce nesplňoval podmínky ani pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. V daném případě se správní orgán touto otázkou zabýval v rámci vlastní kompetence a vlastního správního uvážení, jehož rozsah nepřísluší soudu přezkoumávat, tím méně pak o tomto azylu rozhodovat, jak to žalobce v žalobě požaduje. Soud dále konstatoval, že správní orgán vyhodnotil důvody překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v porovnání s dokumenty o situaci v Mongolsku, které v odůvodnění napadeného rozhodnutí konkrétně uvádí, přičemž na základě tohoto postupu neshledal na straně žalobce ani překážky vycestování, taxativně vymezené v tomto ustanovení. S tímto posouzením se soud rovněž ztotožnil. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že z odůvodnění rozsudku vyplývá, že soud neshledal žádná procesní pochybení ze strany žalovaného. Podle názoru stěžovatele se však krajský soud nedostatečně vypořádal s jeho tvrzeními ohledně porušení právních norem procesní povahy. Uvedl, že podle § 3 odst. 3 a 4 správního řádu je správním orgánům v řízení uložena povinnost svědomitě a odpovědně se zabývat každou věcí, která je předmětem řízení, spolehlivě zjišťovat stav věci. Žalovaný však nevedl řízení tak, aby posílil důvěru v jeho správnost. Uvedl dále, že postup správního orgánu shledává nesprávným, nepřesvědčivým a nedostatečným co do rozsahu dokazování, neboť podle § 32 odst. 1

správního řádu je povinností správního orgánu zjistit přesně a úplně skutkový stav věci. Správní orgán podle názoru stěžovatele nesprávně posoudil skutkový stav věci a důsledkem porušení procesních ustanovení je pak porušení ustanovení zákona o azylu. Navrhoval, aby rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem byl zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podáním ze dne 5. 4. 2005 požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti s tím, že pokud by odkladný účinek přiznán nebyl, musel by vycestovat z České republiky.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Upozornil na to, že stěžovatel nevymezil stížnostní důvody ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. a z tohoto důvodu může správní orgán pouze konstatovat, že zjistil přesně a úplně skutečný stav věci a i pro řízení o kasační stížnosti odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Poukázal rovněž na to, že soud neshledal v závěrech a postupu správního orgánu nezákonnost, ani vady řízení. Navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta a aby odkladný účinek nebyl přiznán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., byť je takto neoznačil. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a proto tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze podat kasační stížnost z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodu rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal.

Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel v žádosti o udělení azylu ze dne 9. 4. 2003 uvedl, že svou vlast opustil dne 23. 1. 2003 z ekonomických důvodů. Z Mongolska odjel proto, aby mohl v jiné zemi pracovat. V lednu 2003 přijel do České republiky a pracoval zde. Protože ho však zaměstnavatel nyní propustil a nemá žádné finanční prostředky, rozhodl se přijet do azylového tábora a požádat o azyl. V protokolu o pohovoru ze dne 30. 7. 2003 tyto skutečnosti potvrdil a dále uvedl, že do ČR přicestoval se svou manželkou, v Mongolsku zůstaly jeho děti ve věku 13, 15 a 17 let, které jsou již samostatné. Stěžovatel plánoval,

že až v ČR vydělá peníze, pozve děti do ČR. Uvedl dále, že v Mongolsku žádné problémy s policií ani se státními orgány neměl. V případě návratu do vlasti se ničeho neobává, pouze by musel splatit dluhy.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to především přímo od stěžovatele, vycházel tak správní orgán tak i soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, či se jiným způsobem angažoval, nebo že byl pronásledován z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro své politické přesvědčení, odpovídá skutkovým zjištěním učiněným v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu a zákona o azylu. Nelze tedy souhlasit s tvrzením stěžovatele uvedeným v kasační stížnosti, že správní orgán při zjišťování skutkového stavu porušil ustanovení § 3 odst. 3, 4 a § 32 odst. 1. Nelze tedy souhlasit s nekonkrétním tvrzením stěžovatele, že krajský soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí nepřihlédl k tomu, že správní orgán při svém rozhodování nevyšel z úplného stavu věci, nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí a dále, že se žalovaný nezabýval žádostí stěžovatele o udělení azylu svědomitě a odpovědně, a že neprovedl šetření nezbytná k objasnění okolností rozhodných pro náležité a řádné posouzení věci. Bez bližší konkretizace těchto námitek ve vztahu k posuzované věci se Nejvyšší správní soud uvedenými námitkami nemohl podrobněji zabývat. Vzhledem k výše uvedenému nutno konstatovat, že tvrzený důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nebyl v posuzované věci shledán.

Nejvyšší správní soud naopak vychází z toho, že krajský soud se zabýval důvody, pro něž stěžovatel požádal o azyl a dospěl ke správnému právnímu závěru, že ekonomické důvody, pro něž stěžovatel opustil zemi, jsou sice pochopitelné, avšak nejsou podřaditelné pro důvody udělení azylu podle § 12, podle něhož se azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu. Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že správní orgán a poté i soud měl dostatečné množství podkladů i pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení azylu podle tohoto ustanovení v mezích stanovených zákonem. K tomu nutno dodat, že na udělení humanitárního azylu podle § 14 není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Důvody hodné zvláštního zřetele, jejichž zjištění je předpokladem pro udělení této formy azylu, nejsou v zákoně o azylu definovány. Nutno však dovodit, že ekonomické problémy v zemi původu stěžovatele, případně nízké výdělky, nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak, než jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se pak ztotožňuje i se závěrem krajského soudu ve vztahu k výroku podle § 91 zákona o azylu. Nutno totiž souhlasit s tím, že obavy stěžovatele z případného návratu do vlasti, t. j. nutnost zaplatit dluhy, jak je stěžovatel uvedl v protokolu o pohovoru, nelze podřadit pod skutečnosti, zakládající překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Ze skutečností uváděných stěžovatelem ani z informací shromážděných ve spise o Mongolsku, nevyplývá, že by stěžovatel v případě návratu byl nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, nebo trestu, a nebo

kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, popř. do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon stanoví trest smrti (ustanovení § 91 odst. 1 písm. a). Vycestování stěžovatele není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 91 odst. 1 písm. b) citovaného zákona). Protože se v případě stěžovatele nejedná o nezł. osobu, je zde z povahy věci vyloučena překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 písm. c) zákona o azylu).

Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že neshledal pochybení v postupu správního orgánu při zjišťování skutkové podstaty rozhodné pro posouzení možnosti udělení azylu podle zákona o azylu a neshledal rovněž pochybení ani v postupu krajského soudu, jehož právní závěry ve vztahu k napadeným výrokům rozhodnutí považuje za odpovídající platné právní úpravě.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal ani důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nedospěl k závěru, že by napadený rozsudek byl nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů, a nebylo zjištěno ani to, že by v řízení před soudem došlo k vadě, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně pro jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalovaný žádné náklady řízení neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné jemu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel se svou kasační stížností úspěšný nebyl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu